

שמירה, העתקה, כריתה ונטיעה של עצים

01	 כללי	01
03	 הגדרות	02
04	 הנחיות תכנון כלליות	03
05	 עצים קיימים	04
07	 תכנון בתי גידול	05
08	 נטיעת עצים במדרכות הגובלות במגרש פרטי	06
09	 הנחיות לפעולה ולהגשת מסמכים	07
12	 נספחים	08

עריכה : אדרי' עידו אלונים
 צילומים : אבי לוי (אגף שפ"ע)

1. כללי

הנחיות מרחביות אלה מפרטות וקובעות את התנאים בנושא שמירה, העתקה, כריתה ונטיעה של עצים בוגרים בתל-אביב-יפו כנדרש לפי סעיף 145 ד' בתיקון 101 התשע"ד לחוק התכנון והבנייה. ההנחיות מיועדות לפרט, לעדכן ולהשלים את מדיניות התכנון על פי תיקון 89 לחוק התכנון והבנייה, נוהלי פקיד היערות וכן חוקי העזר העירוניים החלים בנושא זה. ההנחיות חלות על כל עבודות הנטיעה, הכריתה, העתקת העצים וההעברה הנדרשות בכל הליך רישוי בנייה, למעט רישוי בנושא שימור. מילוי כל הדרישות המפורטות בפרק זה, בחוקי העזר העירוניים, ובנהלים של משרד החקלאות; נוהל עבודה ערך חליפי (אוגוסט 2010) והוראות להכנת סקר עצים, הוא תנאי לקבלת היתר בנייה או חפירה ודיפון או הריסה. תנאי לקבלת אישור איכלוס/ תעודת גמר יהיה אישור על ביצוע הדרישות האלו.

מטרות ההנחיות

- שמירה על עצי העיר הקיימים מפגיעה, מכריתה או מהעתקה.
- הגדלת מספר העצים בעיר.
- שיפור איכות הסביבה בנושאים הבאים: הגדלת שיעור ההצללה, שיפור חזות העיר, שיפור איכות האוויר, הפחתת דו תחמוצת הפחמן, הקטנת אפקט "אי החום העירוני", הפחתת רעש, יצירת סביבות חיים לבעלי חיים- טבע עירוני, ועוד.

חקיקה ונהלים קיימים

- פקודות היערות, 1936
- תקנות היערות, 1960
- צו היערות (הכרזה על אילנות מוגנים), התשנ"ז
- חוק התכנון והבנייה (סעיף 83 ג) התשס"ט תיקון 89 לחוק תכנון ובנייה
- חוק עזר לתל אביב-יפו (עקירת עצים) התש"ס – 1980

- נוהל עבודה של משרד החקלאות, פקיד היערות – כללים להכנת סקר עצים, 9.6.2015, הנחיות עבודה בקרבת עצים – 04.2013
- נוהל 809 - אגף שיפור פני העיר (שפ"ע) עיריית תל-אביב-יפו
- תיקון לחוק פקודת היערות 2012

2. הגדרות

- 2.1 שטח המגרש הפנוי**
שטח המגרש כולו בניכוי השטחים הבנויים והמקורים בקומת הקרקע.
- 2.2 בית גידול**
הנפח והעומק של בית הגידול לשורשים הדרוש לגידולו הטבעי של העץ. בית הגידול יהיה חלק אינטגרלי מהמבנה.
- 2.3 מצע מנותק**
מצע לגידול צמחים מעל גג מבנה (גג בניין, גג מרתף וכד').
- 2.4 אדנית או כלי גידול מנותק מהקרקע**
מיכל עצמאי אשר נפחו ועומקו מאפשרים גידול טבעי של העץ.
- 2.5 עץ בוגר (כהגדרתו בחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965)**
עץ שגובהו 2 מטרים לפחות מעל פני הקרקע, וקוטר גזעו הנמדד בגובה 130 ס"מ מעל פני הקרקע הוא 10 ס"מ לפחות
- 2.6 גוזם מומחה**
גוזם מומחה בעל תעודת "גוזם מומחה" של משרד החקלאות (רשימת גוזמים מומחים באתר משרד החקלאות).
- 2.7 מטפל מומחה**
מטפל מורשה של משרד החקלאות בתחום טיפול מקיף בעצים כולל סיקור והעתקה (רשימת מטפלים מומחים באתר משרד החקלאות).
- 2.8 כריתה**
פעולה אחת או שילוב של כמה מהפעולות הבאות:
א. עקירת העץ;
ב. גרימה למוות של העץ בכל דרך שהיא לרבות ריסוס, הרעלה, חיגור, שריפה, חיתוך שורשי העץ;
ג. חיתוך של הגזע המרכזי ללא הותרת בדים;

כריתת עץ בוגר כרוכה בקבלת רישיון שנתן פקיד היערות.

2.9 השחתה

פגיעה בנזק העץ או גיזום משמעותי שלו, לרבות חיתוך כל הבדים הראשיים היוצאים מהענף המרכזי או מרביתם, באופן המחליש את העץ ופוגע בו בצורה חמורה לאורך זמן.

2.10 העתקה

עקירת העץ עם גוש קרקע ושורשיו ושתילתו באתר אחר, ההעתקה תבוצע במלוא הנזק או לאחר חיתוך חלקי של ענפי העץ המשניים או הבדים היוצאים מהגזע או לאחר גיזום חלקי - הכול לפי תנאי הרישיון שנתן פקיד היערות.

2.11 אגרונום

אגרונום הנמצא במאגר המומחים של משרד החקלאות או מורשה מטעם משרד החקלאות על פי דין לצורך עריכת סקר עצים.

2.12 ערך חלופי

הערך הכספי של העץ לכריתתו שחושב על ידי אגרונום מכון הרישוי ושאושר על פי נוהל משרד החקלאות.

3. הנחיות תכנון כלליות

3.1 **קביעת כמות העצים:** כמות העצים הבוגרים במגרש, בין אם עצים לשמירה או עצים שיינטעו במגרש, תהיה לפי מפתח של עץ בוגר עבור כל 50 מ"ר של שטח מגרש פנוי.

3.2 **מרחק בין העצים:** המרחק בין העצים במגרש, עצים לשמירה או עצים שיינטעו במגרש, יהיה בין 6.0 מטרים ל-8.0 מטרים בהתאם לסוג העץ.

3.3 **סוג העצים:** לפי רשימת עצים מומלצת המהווה חלק מהנחיות אלה (ראה נספח).

3.4 **מיקום העצים:** במקרה בו המדרכה הגובלת צרה מ-2.5 מטרים ואין בה עצים בוגרים קיימים, חובה למקם ולשמר את העצים הבוגרים בתחום המרווח הקדמי. במקרה בו המדרכה הגובלת רחבה מ-2.5 מטרים, יש להעדיף למקם ולשמר את העצים הבוגרים בתחום המרווח הקדמי.

4. עצים קיימים

4.1 שמירת עצים

מדיניות הוועדה המקומית היא להימנע מכריתה או מעקירה של עצים בוגרים. בעדיפות ראשונה יש לשמר עצים המוגנים על פי חוק ולשלבם במגרש בתכנון החדש. בכל מקרה שבו נדרשת כריתה, עקירה או העתקה, צריך המתכנן להוכיח כי לא ניתן לממש את מלוא זכויות הבנייה ללא העברת העצים. לאחר קבלת חוות דעת של אגרונום אגף הרישוי והמלצת מהנדס העיר או מי מטעמו, תחליט הוועדה המקומית על מתן היתר בנייה בתנאים הבאים: שמירה, העתקה או עקירת העצים. במקרה של עקירת עצים תחליט הוועדה על מתן **ערך חליפי**¹ על ידי היזם או מגיש הבקשה על פי חוות דעת פקיד היערות העירוני או מי מטעמו.

4.2 שמירה על עצים קיימים בזמן ביצוע העבודות

- א. כדי למנוע פגיעה בשורשי העץ, בגזעו ובנופו בשלב הבנייה, יש לעטוף את גזע העץ או לגדרו בחומרים קשיחים כגון איסכורית ובכך למנוע פגיעה בשורשים, בגזע ובנוף.
- ב. במסגרת ביצוע העבודות יש להתרחק כ-4 מטרים מדופן גזע העץ. במקרה שצריך לחפור קרוב יותר לגזע, יש לפעול לפי מפרט שיכון אגרונום (המפרט יתבסס על נוהל עבודה בקרבת עצים לפי משרד החקלאות). מטפל מומחה מטעם בעל ההיתר יפקח על הפעולות.
- ג. אם הנוף עלול להינזק בשלב הבנייה, יש לגזום את הנוף או לעצב אותו לפני תחילת העבודה. את הגיזום יבצע גוזם מומחה בעל תעודה של משרד החקלאות וניסיון של 3 שנים לפחות.
- ד. יש לאשר את העלאת מפלס הקרקע הטבעי, הנמכת מפלס הקרקע הטבעי או חיתוך שורשים לפי מפרט האגרונום ולבצעם, ככל שיאושרו, בליווי אגרונום כדי למנוע נזק לעץ ולסביבה.
- ה. שמירה על עצים במגרשים סמוכים – במקרה שנשקפת סכנת פגיעה בעצים הממוקמים במגרשים גובלים למגרש עליו מבוקש ההיתר, על היזם לתאם עם בעלי המגרש לפני תחילת העבודות ולבצע את הפעולות הנדרשות למניעת פגיעה בעצים. הטיפול כוללים בין השאר - דישון, עיצוב, גיזום, השקיה, תמיכה, קשירה לפי מפרט ובפיקוח אגרונום מומחה לעצי נוי מטעם בעל ההיתר. הכול על חשבון היזם.
- ו. במקרה של אי קיום תנאי ההיתר בדבר שמירה על עצים במגרש בו מבוקש ההיתר או במגרש שכן, ניתן יהיה לנקוט הליך משפטי עקב פגיעה בעצים והשחתתם. כמו כן רשאית העירייה לחלוט מהערבות הכללית של היזם את השווי הכספי של העץ, על פי החלטת פקיד היערות והוועדה המקומית. לא יינתן אישור אכלוס למבנה עד תשלום הפיצוי.

¹ ערך חליפי - על פי נוהל של פקיד היערות הממשלתי, משרד החקלאות.

4.3 הנחיות

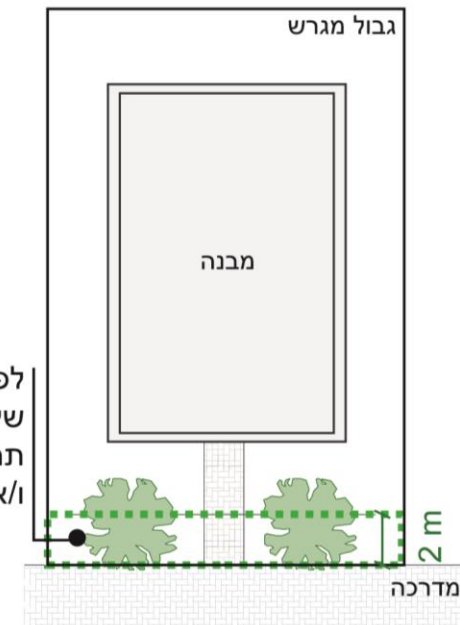
- א. בכל מקרה יהיו הכריתה, העקירה, ההעתקה או נטיעת העצים החדשים, לרבות התיאום ההנדסי הנדרש, על ידי היזם ועל חשבונו. במקרה שנדרשת העתקת עצים מחוץ למגרש, יש להעתיקם לשטח ציבורי פתוח או לכל שטח אחר על פי הנחיות אגף שפ"ע. יש לבצע עקירה והעתקה רק לאחר קבלת רישיון כריתה מפקיד היערות העירוני. ההכנות להעתקה, הליווי המקצועי להעתקה, ההובלה והשתילה יהיו על ידי היזם ועל חשבונו. לתשומת לב: יש לקבל אישור לפני ביצוע על כל פעולה בשטח שמחוץ למגרש הפרטי מהמחלקה לתיאום הנדסי שבמינהל בינוי ותשתיות.
- ב. **העתקה:** היזם אחראי להעתקת העצים במגרש או לשטח ציבורי. העתקה תהיה על חשבונו בתיאום מכון הרישוי ועל פי הנחיותיו. **לצורך העתקת העצים נדרש היזם להעסיק** על חשבונו מטפל מומחה שילווה את העתקת העצים מרגע הכנתם, בעת העברתם ושתילתם במקום חדש, כולל השקיה. ההכנות להעתקת העץ תיעשנה כשנה לפני מועד ביצוע העתקת העץ ותתבצענה בהתאם להנחיות האגרונום המלווה של היזם, בתיאום עם אגרונום מכון הרישוי. **היזם אחראי כי עד לאישור האכלוס ייקלט העץ.**
- ג. **כריתה:** במקרה של עקירת עץ על היזם לתת ערך חלופי (פיצוי נופי) לפי נוהל פקיד היערות. גובה הפיצוי ייקבע לפני קבלת רישיון הכריתה על ידי פקיד היערות.

5. תכנון בתי גידול

- 5.1 במגרשים שבהם קיימים מרתפים או חניונים תת קרקעיים ובכל מגרש שבו יידרשו נטיעות מעל מרתפים, יש להכין בתי גידול לעצים הבנויים כחלק בלתי נפרד מגג המרתף או החניון התת קרקעי על מנת לעמוד בהנחיות התכנון הכלליות המפורטות במסמך זה.
- 5.2 **לפחות מחצית מאורכה של רצועה שרוחבה 2 מטרים לאורך החזית הקדמית של המגרש יהיה פנוי ממרתף או יכלול בית גידול לעצים בוגרים מעל תקרת המרתף. עומקו של בית הגידול מעל המרתף, ככל שיאושר, יהיה 1.2 מטרים לפחות בין פני הקרקע המתוכננת לבין פני האיטום שמעל תקרת המרתף (ראה איור). במקרה של בנייה תת-קרקעית בתכסית הגבוהה מ-85% משטח המגרש, יהיה עומקו של בית הגידול 1.5 מטרים לפחות בין פני הקרקע המתוכננת לבין פני האיטום שמעל תקרת המרתף.**

לפחות מחצית מאורכה של רצועה שרוחבה עד 2 מ' תהיה פנויה ממרתף ו/או תכלול בית גידול לעצים.

- 5.3 כל שטח מרתף מתחת לשטח ציבורי פתוח, שטח פרטי פתוח או מדרכה ציבורית שרוחבה מאפשר נטיעות עצים (2.50 מטרים לפחות), יכול בית גידול לעצים בוגרים. עומקו של בית הגידול יהיה 1.2 מטרים לפחות בין פני הקרקע המתוכננת לבין פני האיטום שמעל תקרת המרתף.
- 5.4 יש לשאוף ליצור בית גידול רציף ללא מחיצות כדי להרחיב את מרחב המחיה של שורשי העץ. כדי להגדיל את מרחב גידול השורשים ניתן לתכנן אותו כך ששורשי העצים יתפתחו מחוץ לגבולות המגרש. בכל מקרה נפח בית הגידול לא יפחת מ-8 מ"ק לעץ, עומק של 120 ס"מ נטו לפחות ופתח הנטיעה לא יפחת מ-2 מ"ר.
- 5.5 בתי הגידול יהיו מחוברים למערכת המים והניקוז של הבניין, למערכת השקיה ויש להכין בהם איוורור.
- 5.6 יש לבנות את בית הגידול כך שמלוא עומקו ישולב בגג המרתף, והקצה העליון שלו יהיה במישור מפלס הקרקע לאחר הפיתוח. הניקוז יהיה חלק בלתי נפרד מבית הגידול.
- 5.7 בעל ההיתר או בעל הנכס יהיה אחראי לוודא כי כל פרטי האיטום, הניקוז ותאי הביקורת וההשקיה יבטיחו איטום, ניקוז והשקיה תקינים לאורך זמן.

6. נטיעת עצים במדרכות הגובלות במגרש פרטי

- 6.1 בפרויקטים הכוללים מדרכות ומרחב ציבורי כחלק מהיתר הבנייה, יתכנן היזם ויבצע את נטיעת העצים במדרכות הציבוריות הגובלות על חשבונו לפי הנחיות אגף שפ"ע.
- 6.2 במדרכות ללא עצים אשר רוחבן עולה על 2.5 מטרים ומעלה, חובה לנטוע עצים.
- 6.3 כאשר על היזם לשתול עצים במדרכה הציבורית, ייקבע סוג העץ על פי ההוראות והאישור של אגף שפ"ע.
- 6.4 יש להתקין לכל עץ "מגן עץ" על פי אגף שפ"ע. בין כל העצים אשר יינטעו במדרכה, יעביר היזם שרוול תת קרקעי בקוטר 2" לצורכי השקיה.
- 6.5 יש לבצע את נטיעות העצים על פי הנחיות אגף שפ"ע ולתאם עמו.

7. הנחיות לפעולה ולהגשת מסמכים

7.1 הנחיות להגשת נספח עצים לבקשה להיתר

מטרת נספח עצים היא להציג פרטים ברורים לגבי העצים המושפעים מתכנית הבנייה המוצעת. בנספח יש לכלול את העצים הקיימים במגרש ובהיקף של 4 מטרים מחוץ למגרש. יש להתייחס לכל חלקי העץ: נוף, גזע, שורשים. יש לסקור עצים גדולים במיוחד המרוחקים יותר מ-4 מטרים מאזור הבנייה העלולים להיפגע מהבנייה המבוקשת. הנספח יכול לשלוש מסמכים: **סקר עצים, תכנית פיתוח ותכנית שתילת עצים**, כמפורט להלן. לתשומת הלב:

בשטח ציבורי פתוח: יש לתאם ולהגיש את הסקר לאחר אישור אגרונום שפ"ע לייעוד העצים (שמירה, העתקה או כריתה) ולערכם החלופי. בתוספת בנייה קטנה (כדוגמת הרחבת דירה בבית משותף): יש לסקור את העצים באזור ההרחבה ובהיקף של 4 מטרים סביבו. אין צורך בסקר לכל המגרש, אלא אם יש צורך בדרכי גישה. בדרכי גישה לאזור הבנייה או לשולי תחום העבודה: יש לסקור את העצים הקיימים בתחומים אלה. הסקר יכול כל עץ מקוטר 10 ס"מ ומעלה ועצים מוגנים.

7.2 ייעוד העצים

שמירה

אין לסמן עץ לשמירה אם לא ניתן לשמר אותו כמו במקרים הבאים:

- מתוכננת חפירה בצמוד לעץ.
 - מתוכננת בנייה הפולשת לתוך נוף העץ.
 - מתוכננת תוספת מרפסות מעל העץ.
- במקרים של שמירה מיוחדת כדוגמת חפירה במרחק של 2 מטרים מעץ דקל או 3 מטרים מעץ רחב נוף בינוני:

- יש לצרף מפרט שימור אגרונומי.
- יש לציין כאשר יש צורך בתכנית או בפיקוח מהנדס שלד ליציבות העץ.
- יש לציין את הצורך בגיזום נוף.

העתקה

- א. יש לסמן רק עצים הראויים אגרונומית והניתנים להעתקה בצירוף מפרט העתקה.
- ב. אין לסמן העתקה למקום אחר בתוך המגרש כאשר מתוכננת חפירה של כל המגרש.
- ג. אין לייעד עצים להעתקה לשטח ציבורי מחוץ למגרש כאשר אין אפשרות טכנית לבצעה (רחוב צר, אין גישה).
- ד. כאשר מבוקשת העתקה של עץ אחד גדול או של יותר מ- 2 עצים בינוניים (וניתן לשנע) לשטח ציבורי, על האגרונום לתאם את העתקה עם אגף שפ"ע מבעוד מועד. אם התקבל אישור אגף שפ"ע להעתקה, יירשם הייעוד בסקר. יש לתאם את הנושא ולאשרו באגף שפ"ע לפני הגשת הבקשה להיתר.

כריתה

- א. ככלל אין לייעד עצים שאינם בשטח המגרש לכריתה.
- עם זאת במצבים שבהם הבנייה המוצעת במגרש מחייבת כריתה של עצים במגרש סמוך, למשל במקרה שעצים במגרש סמוך נפגעים מביצוע קיר דיפון בגבול המגרש הנוכחי, יש לכלול את העצים בסקר ולרשום במפורש כי הם מיועדים לכריתה וכי הם בבעלות המגרש הסמוך. כמו כן יש לרשום לצד סימון העץ במפת העצים את הכיתוב "עץ שמחוץ למגרש". כל טיפול בעץ השייך לעץ שכן צריך להיות באישור בעלי העץ ובתיאום עמם.
- ב. יש לסמן עצים לכריתה רק לצורך הבנייה. עצים אחרים שאינם מושפעים מהבנייה יסומנו לשימור.
- ג. עצים יבשים, פולשים, מנוונים שיש לירות בשל מצבם: על מבקש ההיתר והאגרונום מטעמו לטפל בהם בנפרד מול אגף שפ"ע, ללא קשר לבקשה להיתר.

ערכים חלופיים לעצים לכריתה

- א. יש להציג את טבלת החישוב באופן מלא.
- ב. מקדם מיקום העץ בחורשה יהיה לפחות 0.6. בשאר המקומות לפחות 0.7.
- ג. לעצים, שאינם מוגנים, גדמים, יבשים (לא עץ מתנוון), אין צורך להציג ערך חליפי. יש לציין כי העץ יבש או לא מוגן.
- ד. ערכים חלופיים לעצים לכריתה יחולו גם על עצים שאינם לשמירה.

7.3 סקר עצים

יש להכין את סקר העצים הבוגרים להיתר הבנייה לפי הנחיות פקיד היערות ולכלול בו את הנתונים הבאים:

- א. מפת המגרש בקני"מ 1:100 (הגדלה של מפת המדידה המצבית שערך המודד) הכוללת סימון של כל העצים הקיימים במגרש, מספורם וציון שמו של כל עץ על פי מין העץ. יש להציג בתכנית ההיתר את הנתונים על פי הטבלה. (נספח א)
- ב. צילומים צבעוניים ברורים של כל העצים הקיימים במגרש. העצים המצולמים ימוספרו בהתאם למצוין בתכנית המדידה הטופוגרפית. יש להציג בצד העצים המצולמים דמות אדם, או קנה מידה אחר על מנת שניתן יהיה לאמוד את גודל העץ המצולם. יש להגיש את החומר בפורמט PDF מרוכז.
- ג. בכל מסמכי הסקר יש להקפיד כי מספור וסדר העצים יהיו אחידים וזהים. יש למספר את העצים ברצף של מספרים ללא תוספת אותיות. יש לרשום בבירור למי שייכים העצים המסומנים בגבולות המגרש. לצד כל עץ אשר נמצא בשלמותו או בחלקו במגרש שכן או שטח ציבורי פתוח, יש לרשום "עץ במגרש שכן".

7.4 תכנית פיתוח

בתכנית פיתוח מפורטת בקני"מ 1:100, יצוינו ויסומנו הנתונים הבאים:

- א. סימון ומספור כל העצים הקיימים במגרש ועצים נוספים במרחק של עד 4 מטרים הנמצאים במדרכה או בשטח ציבורי פתוח או בשטח פרטי הגובלים במגרש שייתכן ששורשיהם ייפגעו עקב העבודות במגרש.
- ב. מיקום העצים הקיימים המוצעים לשמירה.
- ג. מיקום העצים המוצעים לכריתה, עקירה או העתקה.
- ד. מיקום העצים המוצעים לנטיעה במגרש ובמדרכה הגובלת במגרש.
- ה. תכנית וחתך בית הגידול של כל אחד מהעצים המוצעים לנטיעה מעל מבנים במצעים מנותקים.
- ו. יש לסמן באופן גרפי שונה וברור עצים קיימים המיועדים לשמירה, כריתה או העתקה, ועצים המוצעים לנטיעה.
- ז. סימון ברור בתכנית וחתך להשארת רצועה של אדמה גננית ברוחב של 2 מטרים ועומק של 1.2 מטרים לפחות בחזית המגרש לרחוב על מנת למנוע ייבוש עצי רחוב (מקרים בהם קו בניין מאפשר זאת).

7.5 תכנית שתילת עצים

- א. יש להגיש טבלה המפרטת את הנתונים הבאים: שטח המגרש, שטח מבונה, שטח פתוח, כמות העצים הנדרשת וכמות העצים שיינטעו (על פי המפתח כמפורט בסעיף 3.1).

ב. במקרה שבו נוטעים עצים כפיצוי נופי על עצים המיועדים לכריתה, ניתן לכלול אותם במסגרת העצים המיועדים לנטיעה מתוקף הדרישה לנטוע עץ לכל 50 מ"ר מגרש פנוי.

7.6 נוהל קבלת היתר לרישיון העתקה או כריתה.

במקרים שבהם במסגרת התכנון החדש לא ניתן לשמור על עץ הקיים במגרש בגלל הימצאותו בתחום המבנה העתידי, בתחום דרך, קרבה ליסודות מבנה, או הפרש גבהים משמעותי בין הקיים למתוכנן, תוגש לפקיד היערות העירוני בקשה להיתר כריתה או העתקה. בבקשה יש לפרט את ייעודו של כל עץ (העתקה או כריתה) בהתאם לחוות הדעת של אגרונום הרישוי.

8. נספחים

8.1 תיעוד עצים קיימים במגרש

לנספח העצים הבוגרים יש לצרף טבלה על פי נוהל משרד החקלאות כלהלן:

מספר העץ בתכנית* (1)	מין העץ	קוטר הגזע (ס"מ)* (2)	גובה העץ (מ')	קוטר הצמרת (מ')	מצב בריאותי של העץ	הסיבות להחלטה על ייעוד העץ	ייעוד העץ* (3)	הערות	ערך פיצוי נופי (שח) * (4)
							שמירה או כריתה		
1									
2									
3									
4									
סה"כ עצים:									

* (1) בצירוף תמונות צבעוניות ברורות לכל עץ.

* (2) בגובה 130 ס"מ מפני הקרקע.

* (3) העתקה תסומן בכתום, כריתה בצהוב, שמירה באדום.

* (4) עץ לכריתה.

המפתח להמרת ערך שקלי של פיצוי נופי למספר עצים הוא 700 שח לעץ גודל 10 (4") ו-500 שח לעץ גודל 9 (3").

8.2 רשימת עצים מומלצת

קטנים	בינוניים	גדולים	עצי פרי
אלה ארץ ישראלית	אדר סורי	אלה אטלנטית	אגוז מקדמיה
הטרומלס קטלבי	בולוסנתוס נאה	אלון השעם	אגוז קרית הפקאן זנים שונים
היביסקוס טלייתי	ברוש פורטוגלי	אלון התבור	אנונה מינים שונים
לגסטרמיה הודית	ברכיכטון צפצפתי מורכב	דולב מקסיקני	גויאבה מינים שונים
ליגוסטרומ יפני	דומביאה עגולת עלים	מגנוליה גדולת פרחים	זית אירופי
סהרון קשה עלים	טבבויה איפי זן סנטה ברברה	מילה אמריקאית	הדר מינים שונים
סופורה יפנית	כרבל לביד	מיש גשר הזיו	חרוב מצוי
סיסם הודי מורכב בכותי	לגונרייה פטרסון	מיש דרומי	ליצ'י סיני
פיטוספורום גלוני	מילה פנסילבנית	סיגלון חד עלים	מנגו הודי
פלומריה ריחנית	מללויקה מינים שונים	צאלון נאה	סמבוק מינים שונים
קליאנדרה אדומת פרי	סיסם הודי זן מורכב אופקי		פיגיואה סלובנה
	ספיון השעווה זן עם שלכת אדומה		פיטנגה נאכלת
	פודוקרפוס גדול עלים		רימון מצוי זנים שונים
	פודוקרפוס מעוקל		שסק יפני זנים שונים
	פנסית דו נוצתית		פיקוס התאנה זנים שונים
	קופניון אנקרדי		
	קליסטמון מינים שונים		
	תות, מינים/זנים שונים		